

Sør-Trøndelag fylkeskommune
Fagenhet for videregående opplæring

www.stfk.no

Det kongelige Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår saksbehandler: Gunvor Thomassen
Tlf. 73 86 62 27

E-post: gunvor.thomassen@stfk.no
Postmottak: postmottak@stfk.no

Deres ref.: 200903301

Vår ref.: 200908482-3

Oppgis ved alle henvendelser

Vår dato: 23.9.2009

Høring - Forslag til forskrift om refusjonssatser for opplæring av elever i helseinstitusjoner

Det vises til opplæringskomiteen i Sør-Trøndelag fylkesting som har enstemmig har vedtatt følgende i høringssaken:

VEDTAK

1. Sør-Trøndelag fylkeskommune mener at dagens ordning fungerer godt. Prinsippet om at en fylkeskommune både har det pedagogiske ansvaret og det økonomiske ansvaret, bør stå fast. Sør-Trøndelag fylkeskommune vil derfor gå imot at en overføring av det økonomiske ansvaret til fylkeskommunen der pasienten var bosatt på det tidspunktet pasienten ble innlagt.
2. Departementet bør kunne gjennomføre en økonomisk tildeling til de fylkeskommunene som har institusjoner for rusmiddelavhengige og institusjoner innen psykisk helsevern basert på foregående års tall med en gjennomsnittspris for alle fylkeskommunene.
3. Dersom det innføres en refusjonsordning, bør det opereres med gjennomsnittssatser og ikke differensierte satser slik at oppgjøret mellom fylkeskommunene blir enklest mulig.

Hele saken slik den er lagt fram fra fylkesrådmannen presenteres her, dette for at begrunnelsen for vedtaket skal være klart:

VEDLEGG OG ANDRE SAKSDOKUMENTER

Opplæringslova §§ 13 – 2 og 13 – 3a

Uttrykte vedlegg i saksmappen

Høring – Forslag til forskrift om refusjonssatser for opplæring av elever i helseinstitusjoner utenfor hjemfylket

GJELDENE FORUTSETNINGER

Kunnskapsdepartementet har i brev av 19.06.09 sendt ut "HØRING – Forslag til forskrift om refusjonssatser for opplæring av elever i helseinstitusjoner." Høringsfristen er 30. september 2009.

BAKGRUNN

I Ot. prp. nr 55 (2008-2009), som ble behandlet og vedtatt i Odelstinget 8. juni 2009, er det foreslått endringer i opplæringsloven § 13 – 3a (se høringsnotatet)
Det fremgår av odelstingsproposisjonen at formålet med lovforslaget er å medvirke til en rimeligere fordeling av de økonomiske kostnadene som er knyttet til opplæringen av pasienter i institusjoner for rusmiddelavhengige og pasienter i institusjoner innen psykisk helsevern. Det ble videre lagt til grunn en refusjonsordning basert på få, faste refusjonssatser.

FAKTISKE OPPLYSNINGER

Det vises til at enkelte fylkeskommuner angivelig i tidligere høringsuttalelser har pekt på at det bør gjelde samme ansvarsforhold og refusjonsordninger for pasienter i rus- og helseinstitusjoner som for barn i barneverninstitusjoner.

Opplæringslovas § 13 – 2 (som omhandler opplæring til barn i barneverninstitusjoner) ble endret 01.01.2008 etter en høringsprosess. Sør-Trøndelag fylkeskommune behandlet denne saken i august 2007. STFK var den gang også imot endringen, noe det ikke ble gjennomslag for, loven ble endret. Opplæringslovens § 13 – 2 gir nå fylkeskommunen der institusjonen ligger rett til refusjon av utgifter til opplæring fra fylkeskommunen der barnet eller den unge er bosatt på det tidspunktet det blir gjort vedtak om plassering.

HELHETLIG DRØFTING

Det er fylkeskommunen der institusjonen ligger som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring for pasienter i helseinstitusjoner. Det er ikke noe forslag om å endre dette. Det er dermed bare refusjon av utgifter til opplæring høringen omhandler.

Fylkeskommunene har nå sendt refusjonskrev til hverandre etter at § 13 – 2 i opplæringslova ble endret. Dette har medført mye arbeid både for de fylkeskommunene som sender refusjonskrav og de fylkeskommunene som mottar disse. Fylkeskommunene driver som kjent ikke grunnskoleopplæring, og må dermed samarbeide med kommunene som de kjøper grunnskoleopplæring fra, før refusjonskravene kan sendes til elevenes hjemfylke. Det er dermed mange ledd som må bidra før refusjonskravene er klare. De fylkeskommunene som får krav, ønsker også å kvalitetsskontrollere disse, noe som igjen medfører mye arbeid. STFK synes ikke denne ordningen er god. Det er også kommet en del tilbakemeldinger fra flere fylkeskommuner om at det er et uoversiktlig arbeidsfelt, og at det legges ned mye arbeid i å klarlegge hvor barn i barneverninstitusjoner er til enhver tid. Når barn blir flyttet til institusjon

eller mellom institusjoner, er det ikke uvanlig at det ikke gis melding til fylkeskommunen om dette.

Hvis § 13 – 3a også skal endres, vil det bli brukt enda mer tid til administrasjon og dermed økte kostnader til administrasjon, både i de fylkeskommunene som skal sende krav, og de som skal betale disse. For STFKs del innebærer det også at skolen på Lianvatnet (BUP-klinikk) må sende oversikt til STFK om elever som kommer fra andre fylker, hvilken opplæring disse får og i hvor lang tid de har fått opplæring. Elevene på Lianvatnet skole er ofte elever der i deler av et år, slik at dette kan innebære mye tid til administrasjon.

Det eksisterer i dag ikke noe system der det gis noen melding til STFK når barn og ungdom frivillig eller ved tvang blir lagt inn i institusjoner for rusmiddelavhengige og institusjoner innen psykisk helsevern, verken i eget fylke eller i andre fylker. STFK har altså ingen oversikt over hvor ungdom fra vårt fylke befinner seg. Det må derfor opprettes nye kontakter og nye meldingsrutiner hvis STFK skal vite hvor ungdommene er, og hvilken opplæring de får der. Dette vil medføre mer byråkrati og økte utgifter til dette.

I Sør-Trøndelag er det nå flere rusinstitusjoner. Kvamsgrind, Langørjan, Nidarosklinikken og Tyrili. Sistnevnte er i ferd med å etablere seg i fylket. Pasientene i rusinstitusjonene får det meste av opplæringa si i fylkeskommunens egne skoler. Gerhard Schønings skole administrerer en egen enhet som gir opplæring til pasienter på Kvamsgrind. Det er 3 stillinger der. I tillegg er det overført ½ stilling fra Kvamsgrindskolen til Avdeling Y. Langørjan har ingen egen skole, beboerne der benytter seg av Rissa videregående skole. Etter hvert som beboerne blir ferdigbehandlet, flytter de ofte til Trondheim. De kan da benytte Kvamsgrindskolen til opplæring eller leksehjelp. På Langørjan har det den senere tid vært mange beboere fra Østlandet.

Elevene på Kvamsgrindskolen har en opplæring med varierende timetall gjennom året, avhengig av hvor langt de er kommet i behandlingen og hvor mye de klarer til enhver tid. Dette kan gjøre det tidkrevende for administrasjonen å være eksakte når refusjonskrav skal utarbeides.

Dagens ordning innebærer at STFK fordeler ressursene til skolene direkte. Det er en ordning som fungerer godt. STFK har det helhetlige ansvaret for opplæringen, og ressursene fordeles til de skolene som gir opplæring til disse elevgruppene.

Det bør være uproblematisk for departementet å fordele ressurser til de fylkeskommunene som har institusjoner innafor rus- og psykiatrisk helsevern. Det forutsettes at det er kjent hvilke fylkeskommuner dette gjelder, og hvor mange plasser disse institusjonene har. Om nødvendig kan økonomisk tildeling til fylkeskommunene som har slike institusjoner gjøres ut fra foregående års tall. Når Departementet skriver i høringsbrevet at man ønsker å bidra til en rimeligere fordeling av de økonomiske kostnadene som er knyttet til opplæringen av pasienter i institusjoner for rusmiddelavhengige og pasienter i institusjoner innen psykisk helsevern, er det etter rådmannens mening enklest å gjøre dette ved overføring direkte til de fylkeskommunene som har slike institusjoner.

FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON

1. Sør-Trøndelag fylkeskommune mener at dagens ordning fungerer godt. Prinsippet om at en fylkeskommune både har det pedagogiske ansvaret og det økonomiske ansvaret, bør stå fast. Sør-Trøndelag fylkeskommune vil derfor gå imot at en overføring av det økonomiske ansvaret til fylkeskommunen der pasienten var bosatt på det tidspunktet pasienten ble innlagt.
2. Departementet bør kunne gjennomføre en økonomisk tildeling til de fylkeskommunene som har institusjoner for rusmiddelavhengige og institusjoner innen psykisk helsevern basert på foregående års tall med en gjennomsnittspris for alle fylkeskommunene.
3. Dersom det innføres en refusjonsordning, bør det opereres med gjennomsnitssatser og ikke differensierte satser slik at oppgjøret mellom fylkeskommunene blir enklest mulig.

Med hilsen

Gunvor Thomassen
Rådgiver